

Hagyományos kínai orvoslás

中医学

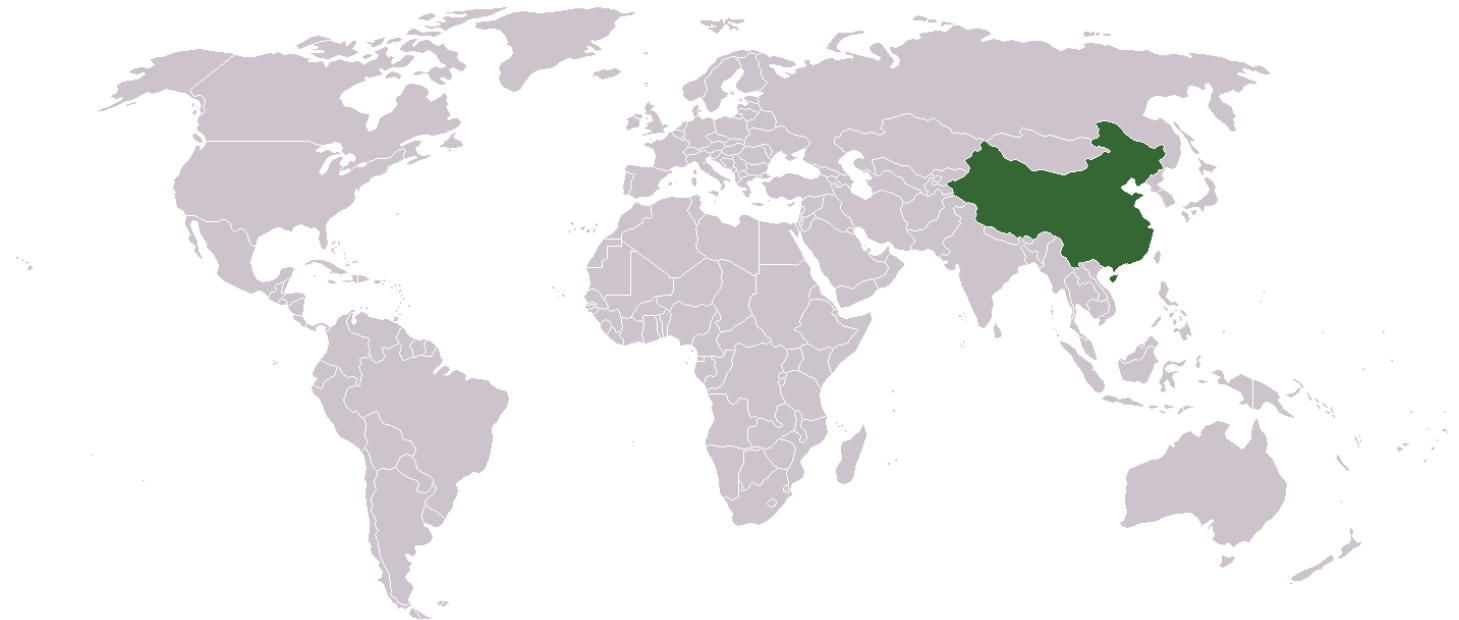

Alapvető ismeretek és fontosabb
gyógynövényes-fitoterápiás vonatkozások

Borcsa Botond Lajos
SZTE GYTK
Farmakognóziai Intézet

Elgondolkodtató adatok a *Mennyei Birodalomról...*

中
华
人
民
共
和
国

Terület: 9,6 Mkm²
Népesség*: 1,316 Mrd fő
GDP (2006, %): 9,9
GDP*:** 2,261 billió \$

Éves gazdasági növekedés (GDP%):**

2008: 10,0~	2002: 8,3 - 9,1
2007: 11,5~	2001: 7,5 - 8,3
2006: 9,9 - 11,1	2000: 8,0 - 8,4
2005: 10,4 - 10,5	1999: 7,1 - 7,6
2004: 9,5 - 10,1	1998: 7,8 - 7,8
2003: 9,5 - 10,0	1997: 8,8 - 9,3

* 2005-ös adat

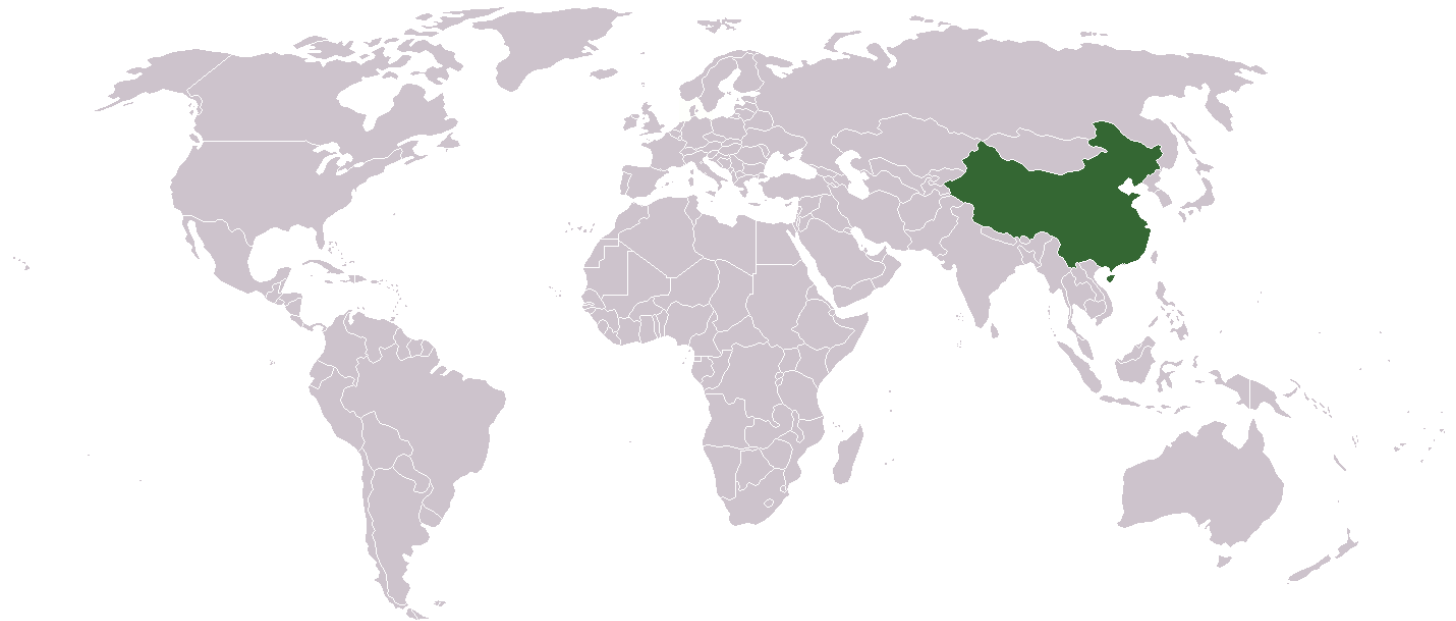
** , *** 2006-os adatok

Zhōnghuá
Rénmín
Gónghéguó

Elgondolkodtató adatok a „*Mennyei Birodalomról*”...

中
华
人
民
共
和
国

Zhōnghuá
Rénmín
Gónghéguó

A kínai gazdaság hatása a világ-, és így Magyarország gazdaságára napról-napra növekszik.
A gazdasági hatások másodlagos következményeként a gyógyítás területén is egyre fokozottabb a „kínai hatás”.
(lásd: *akupunktúra, gyógynövények...feng shui...*)

A hagyományos kínai gyógyászat történeti gyökerei

中 医 学

i.e. 2697: **Huang Di** (Sárga Császár) mitikus alak, az ő nevéhez kötik a „Belgyógyászat alapjai” (**Neijing Suwen**, 內經 素問, *Basic Questions of Internal Medicine*) című első írásos orvosi értekezést (vszleg. i.e. 1000 körül, a Csou és a Han dinasztiák uralkodása között állította össze egy ismeretlen szerző a hagyomány lejegyzésével).

i.e. 551-479: **Kung Fu Ce** tanításai és az ebből kialakuló filozófiai irányzat (**konfucianizmus**), amely Kína egész további történetében meghatározó szerepet játszik

vszleg. i. e. 604-517: **Lao-ce** (Öreg mester): **taoizmus** (Tao Te King ~ Az Út és Erény Könyve) és hatása a kínai életszemléletre
→ **tanításaikban az emberi test elválaszthatatlan része a természetnek**

i.e. 588-478: **Sziddhártha Gautama Buddha** tanításai, halálát követően a **buddhizmus** elterjedése és különböző iskoláinak kialakulása a Távol-Keleten

A hagyományos kínai gyógyászat történeti gyökerei

中 医 学

i.sz. 265-420 (Csin dinasztia – a Széttagoltság korszaka): „Az Akupunktúra és a Moxaterápia Szisztematikus Gyűjteménye” (Zhen Jiu Jia Yi Jing, Systematic Classic of Acupuncture and Moxibustion), szerző: *Huang Fumi*

960-1279 (Szung dinasztia): „Az akupunktúra és a moxaterápia illusztrált gyakorlati kézikönyve az akupunktúrás szoborra” (Tong Ren Shu Xue Zhen Jiu Tu Jing, Illustrated Manual on the Point for Acupuncture and Moxibustion on the Bronze Figure), szerző: *Wang Weiyi*

1076: intézményes orvoscépzés: a Császári Orvosi Főiskola megalapítása 300 hallgatóval

A hagyományos kínai gyógyászat történeti gyökerei

1368-1644 (Ming dinasztia): az akupunktúra és a moxaterápia virágzása, számos híres orvos működése és könyv megírása esik erre a korszakra, néhány példa:

- „Az Akupunktúra és a Moxaterápia Teljes Gyűjteménye” (Zhen Jiu Da Quan, A Complete Collection of Acupuncture and Moxibustion), szerző: *Xu Feng*
- „Az Akupunktúra és a Moxaterápia Példatára és ezek Lényege” (Zhen Jiu Ju Ying Fa Hui, An Exemplary Collection of Acupuncture and Moxibustion and their Essentials), szerző: *Gao Wu*
- „Az Akupunktúra és a Moxaterápia Kézikönyve” (Zhen Jiu Da Cheng, Compendium of Acupuncture and Moxibustion), szerző: *Yang Jizhou*
- „A Gyógynövények Kézikönyve” (*Ben Cao Gang Mu*, 本草綱目, *Compendium of Materia Medica*) szerző: *Li Shizhen*, a legátfogóbb és legteljesebb gyógynövényekkel foglalkozó munka

A hagyományos kínai gyógyászat történeti gyökerei

中医学

1822: a nyugati orvoslás beáramlása megzavarja, olyannyira, hogy az akupunktúrát a Főiskola oktatási tematikájából is kiveszik

1911: a köztársaság korában a hagyományos kínai orvoslást a nyugati orvoslás szerint tudománytalannak minősítik

1958: *Mao Ce-tung:* „A kínai gyógyászat egy kincses kamra. Fel kell fedjünk és fel kell emeljük értékeit.” azaz a Hagyományos Kínai Orvoslás restitúciója

'80-as és '90-es évektől: a HKO megismerésére intenzív európai programok, Kína és a Nyugat (Európa, Amerika) közötti hivatalos és intézményes kutatás-fejlesztési programok indítása

A hagyományos Kínai gyógyászat történeti gyökerei – „történeti mérföldkövek”

i.e. 2697: *Huang Di* (Sárga Császár): a „Belgyógyászat alapjai” című első orvosi tárgyú könyv

i.e. 6-5. sz.: *konfucianizmus, taoizmus, buddhizmus*

1076: *intézményes orvoscépzés:* a Császári Orvosi Főiskola megalapítása 300 hallgatóval

14-17. század: az akupunktúra és a moxaterápia „virágkora”

1596: „A Gyógynövények Kézikönyve” (***Ben Cao Gang Mu***, 本草綱目, ***Compendium of Materia Medica***) szerző: Li Shizhen, a legátfogóbb és legteljesebb gyógynövényekkel foglalkozó történeti munka (1173 növény ismertetése)

1911: a köztársaság korában a hagyományos kínai orvoslást a nyugati orvoslás szerint tudománytalannak minősítik

1958: *Mao Ce-tung:* „A kínai gyógyászat egy kincses kamra. Fel kell fednünk és fel kell emeljük értékeit.” azaz a hagyományos kínai orvoslás restitúciója.

A tradicionális kínai orvoslás helyzete Kínában

中 医 学

Napjainkban Kínában *együtt, egymás mellett* él a kétféle gyógyászati rendszer.

Ideális esetben **kombinálják** a két koncepciót:

- akut betegségek és állapotok kezelésére a nyugati orvoslási módszereket
- krónikus állapotok esetén és megelőzésre elsősorban a saját orvoslási rendszerüket (gyógynövényeket is) használják .

Az orvos „orientációja” és a beteg választása dönti el, hogy adott esetben melyik kerül alkalmazásra.

A hagyományos kínai gyógyászat módszereinek filozófiai alapjai

中 医 学

A kínai gondolkodás alapját az **univerzizmus** gondolköre képezi.

Lényege: Az Univerzumot folyamatos változásban levő **alapelvek** építik fel. Az ember része az Univerzumnak és így nem elválasztható a változás univerzális folyamatától.

Ezekből következik, hogy ezek a megkerülhetetlen alapelvek (az Univerzum és abban valamennyi folyamat) arra törekszenek, hogy kiegyensúlyozzák önmagukat.

Ezt az emberi egészségre vetítve: ha nincs változás (stagnálás) vagy túl sok a változás (katasztrófa-hatás), akkor az egyensúly elveszik és fellép a betegség.

„Minden mindennel összefügg.” (holisztikus szemlélet)

A hagyományos kínai gyógyászat módszereinek filozófiai alapjai

中 医 学

Az előbbieket rendszerbe foglalásához és alátámasztásához felhasznált tanok és elvek:

- **jin és jang** természetű egymással ellentétes és egymást harmonikusan kiegészítő alap-princípiumok elve
- az **életerő (csí, Qí)** tana, és ennek az emberi szervezetben (is) megfigyelt áramlása a meridiánokon (erőcsatornák) keresztül
- az **öt fázis (5 elem)** tana (fa, tűz, föld, fém, víz) és ezek dinamikájának elvei
- az **öt energiaminőség** tana (hűvös, hideg, meleg, forró, semleges/neutrális)
- az **öt íz** tana (keserű, savanyú, édes, csípős, sós)
- és számos további elv és tan

Ezek empírián alapuló analógiás kapcsolatrendszerük nemcsak az emberi szervezet és élet egyes eseményeivel, hanem gyakorlatilag a világ minden létezőjével és eseményével együtt ezekre hatva és ezekkel kölcsönhatva alkotja a Hagyományos Kínai Gyógyászat elvi-filozófiai rendszerét.

A hagyományos kínai gyógyászat gyógyítási módszerei

Az alkalmazott főbb gyógyítási eljárások és módszerek:

masszázskezelés (tui na, 推拿)

akupunktúra és moxaterápia (針灸) (akupresszúra és köpölyözés is)

kínai gyógynövényes orvoslás (中药),

kínai táplálkozástan (食疗)

csikung (Qigong, 氣功) és hasonló légzési és meditációs gyakorlatok

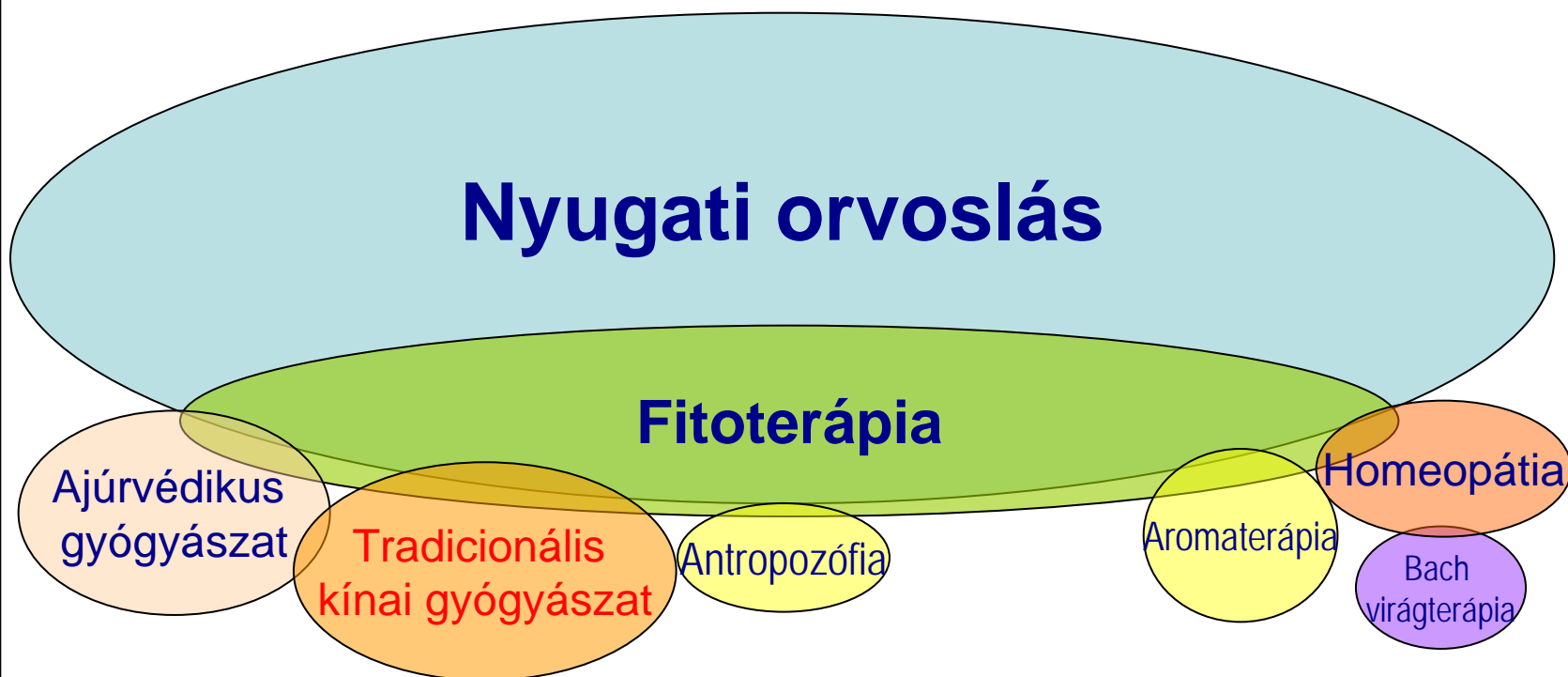
taj csí (T'ai Chi Ch'uan, 太極拳) és más kínai harcművészetek

Ezek filozófiai alapjai (elvek és tanok):

részletesen lásd kézikönyvek és tankönyvek a témában

A kínai gyógynövényes gyógyítás helye a fitoterápiát (is) magukba foglaló rendszerekben

中药

A kínai gyógynövényes gyógyításban alkalmazott növények alkalmazás szerinti felosztása

中药

Az előbbi „szemléletnek” megfelelően az egyes

kínai gyógynövények jellemzésére és rendszerbe foglalására

használt főbb tulajdonságok:

- a **négy természet** (vagy más megközelítésben az **öt energiaminőség**) (hűvös, hideg, meleg, forró, *semleges/neutrális*) (四气 vagy 四性)
- az **öt íz** szerinti meghatározásuk (keserű, savanyú, édes, csípős, sós) (五味)
- a **meridiánokra** (12+2) gyakorolt hatásaik (归经)

Pl.:

- a stefániagyökér jellemzése:
„Keserű és csípős ízű, természete hideg; a húgyhólyag, a vese, és a lép meridiánjain keresztül hat.”
- a ginzenggyökér jellemzése:
„Édes és némileg keserű ízű, természete semleges; a lép, a szív és a tüdő meridiánjain keresztül hat.”
- a kínai angelikagyökér jellemzése:
„Édes és csípős ízű, természete meleg; a máj, a szív és a lép meridiánjain keresztül hat.”

A kínai gyógynövényes gyógyításban alkalmazott növények alkalmazás szerinti felosztása

中药

Az egyes természetekhez tartozó különböző hatások és felhasználások:

Hideg/hűvös

természetű drogok

megszabadítanak a forróságtól

elűzik a tüzet és kezelik a lázas állapotokat

eltávolítják a toxikus anyagokat

táplálják a *jint*, táplálják a vért

Forró/meleg

természetű drogok

feloldják a hideget, a szelet és a nyirkosságot

enyhítik a hideg okozta betegségeket, eloszlatják a

káros külső hideget

kezelik az összeesést (ájulást)

táplálják a *jangot*, erősítik a *Qít*

Semleges/neutrális

természetű drogok

szabályozzák a vérkeringést

nyugtatják az idegeket

eltávolítják a nyirkosságot

A kínai gyógynövényes gyógyításban alkalmazott növények alkalmazás szerinti felosztása

Csoportosítások

中药

Teljesen keleti szemléletű*

1. A külső állapotokat enyhítők
2. A tüztől megszabadítók
3. Az energiát lefelé vezetők
4. A nyirkosságot elvezetők
5. A szél okozta nyirkosságot eltávolítók
6. A nyálkát átalakítók és így a köhögést megállítók
7. A nyirkosságot átalakító aromás drogok
8. A táplálék pangását megszüntetők
9. A Qit szabályozók
10. A vért szabályozók
11. A belsőt felmelegítők és a hideget elűzők
12. Tonizánsok
13. Adszrtingensek
14. A lelket megnyugtatók
15. A testnyílásokat megnyitó aromás anyagok
16. A szelet kioltó és a remegéseket megállító anyagok
17. Parazitaűzők
18. Külsőlegesen alkalmazott anyagok

Nyugatihoz közelítő szemléletű**

1. Tonizánsok (Immunerősítők)
2. A jint és a jangot kiegyenlítő (homeosztázist helyreállítók)
3. A Qi és a vér keringését erősítők (fájdalom kivédése, CVS rendszer)
4. Növényi nyugtatók (szív és máj)
5. Izzasztók (allergia ellenes szerek is)
6. Köptetők, köhögéscsillapítók és antiaszthmatikumok
7. Fájdalomcsillapítók
8. Az emésztést szabályozók (GI)
9. Nedvességet eltávolítók (húgyúti rendszer)
10. Lázcsillapítók és mikróbaellenes szerek
11. Tumorelles szerek

A konvencionális, nyugati orvoslás és a HKO főbb jellemzőinek összehasonlítása*

Nyugati orvoslás

Hagyományos kínai orvoslás

Rendszerezett természettudományi ismereteken nyugszik

Analitikus (elemző) jellegű

A helyi elváltozásokat kezeli

Sebészeti megoldások preferenciája

Ok-okozati tüneti diagnosztika

Elméleti háttérű (teoretikus)

Preventív medicina (prevenció preferálása)

Sematizáló medicina (egyformán viselkedő és kezelhető csoportokban gondolkodó)

Antibakteriális/antimikróbás prevenció jelentősége

Állatkísérletes tapasztalatokra alapul

Sejtszintű kórtani elváltozásokkal magyaráz

Tárgyi (objektív) tünetekkel foglalkozik

Noninvazív gyógyítási eszköztára alapját főként a szintetikus kémiai úton előállított gyógyszerek jelentik

Filozófiai-empirikus alapokon nyugszik

Átfogó (holisztikus) jellegű

Egész-ként szemlélve kezel (holisztikus kezelés)

Noninvazív kezelési szemlélet preferenciája

A tünetek komplex (távolhatások, analógiák) szemlélete

Tapasztalati háttérű (empirikus)

Higiéniiai medicina (restauratív higiénia preferálása)

Individuális (egyenre szabott) medicina

Szisztémás (és alkati) védekezés prevenció jelentősége

Az emberi testre gyakorolt hatások megfigyelése alapvető

Testfolyadékok (funkcionális) kórtani elváltozásaival magyaráz

Szubjektív (személyes viszonyulás/megélés) tünetekkel foglalkozik

Noninvazív gyógyítási eszköztára alapját főként a gyógynövényekből előállított szerek jelentik

*Keji Ch; Hao X *European Review The integration of traditional Chinese medicine and Western medicine* 2003, 11(2), 225–235, Academia Europaea – nyomán feldolgozva

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel I.

A növény/A drog

A botanikai megközelítés nehézségei:

iskola és így kultúrkör függő **besorolási eltérések** (szinonim nevek!)
pl. *Angelica sinensis* (Oliv.) Diels **syn.** *Angelica polymorpha* Maxim.

A kínai rendszer sokszor egy drognév mögött számos forrásnövényt ért:

pl.: a **fang ji** eset...

Stephania tetrandra S. Moore - **han** fang ji (fen fang ji 粉防己)

Aristolochia fangchi Wu (**guang** fang ji 廣防己, guangdong
mu fang ji 廣東木防己)

Aristolochia westlandi Hemsl. (**guang** fang ji 廣防己, guangdong
mu fang ji 廣東木防己)

Cocculus trilobus DC. (**mu** fang ji 木防己)

Sinomenium acutum* var. *cinerascens Rhed. et Wils.
(**mao** fang ji 毛防己)

Dioloclisia chinensis Merriell (**hua** fang ji 華防己)

1999 (Belgium): a *Stephania tetrandra* **helyettesítésére** felhasznált –
és **fel nem tüntetett** *Aristolochia fangchi* tartalmú készítmények hatására
közel 200 betegnél **veseleálláshoz vezető nefropátiát diagnosztizáltak**

中
药

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel II.

A feldolgozás

Az elsősorban kivonási módszerekre építő európai feldolgozásoktól merőben **eltérő kínai feldolgozásmódok:**

pl.: pörkölés, sütés – pl. Radix Aucklandiae (*forró hamuban*)

főzés – pl. Radix Aconiti Preparata

főzést követő szárítás – pl. Radix Ginseng

cukros/mézes tartósítás (hőkezeléssel is) – pl. Radix Astragali
ecettel és hővel végzett kezelés

fermentálás, csíráztatás, stb.

Az ezek által felvetett további problémák:

- hogyan biztosítható az állandó drog / kivonat minőség és így a hatásosság
- hogyan feleltethető meg/megfeleltethető-e egyáltalán az így kapott drog a nyugati módszerekkel előállított drogoknak/kivonatoknak

中
药

Aconitum (sisakvirág) drogok a gyógyászatban

中
药

- **Keleti medicina**
 - fájdalomcsillapító
- **Modern gyógyszer**
 - antiaritmiás szerek
- **Homeopátia**
 - gyulladás, láz,
fájdalom csillapítása

Aconitum carmichaelii

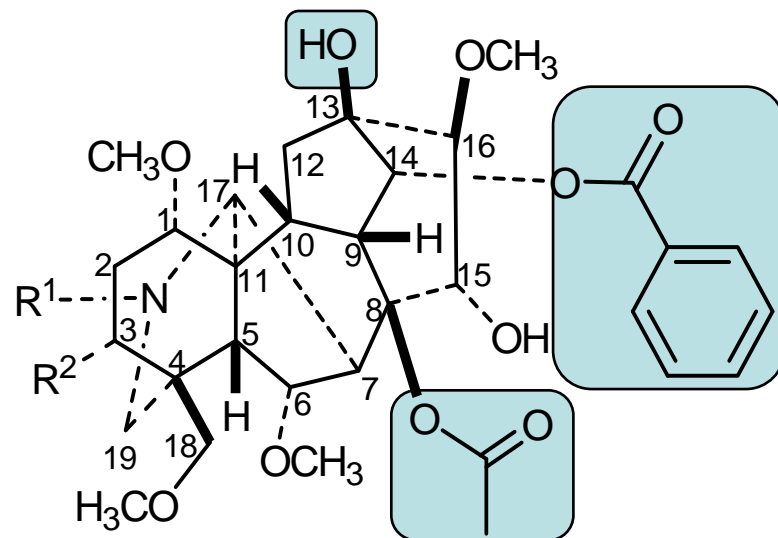

Aconitum napellus

Aconitum (sisakvirág) drogok Hatóanyagok – hatás – toxicitás

中药

- **Szerkezet-hatás összefüggések**
 - toxicitás feltétele:
2 észtercsoport (8,14)
- **Gyulladáscsökkentő és fájdalomcsillapító hatás**
 - nem teljes a kép
 - újabb hatásmechanizmusok, újabb hatóanyagok?
- **Megbízható analitikai módszerek**
 - hatásosság
 - biztonságosság
 - szakszerűtlen feldolgozás
 - standardizálás gyengeségei

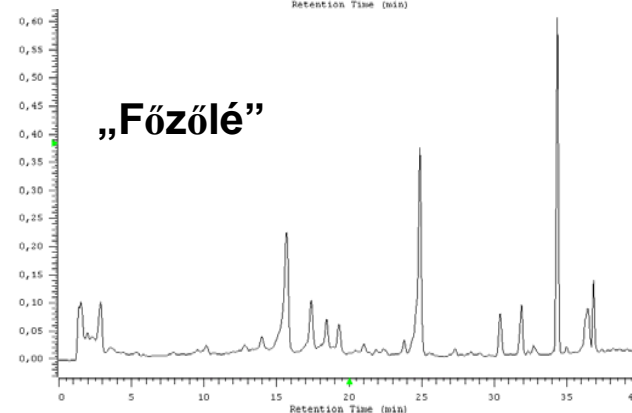
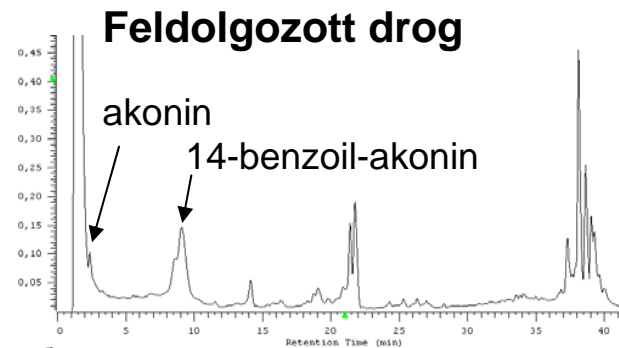
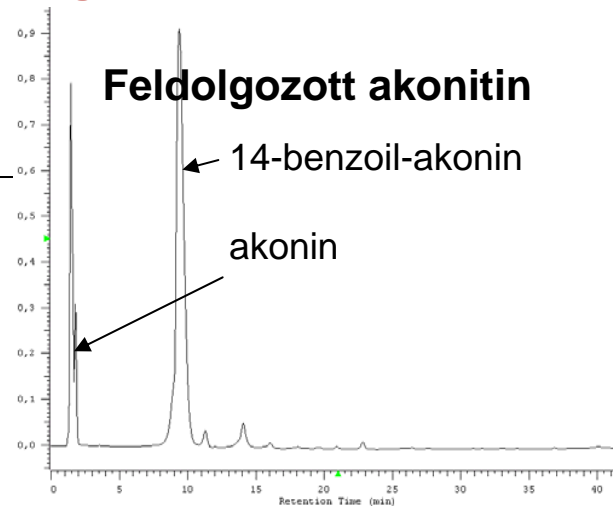
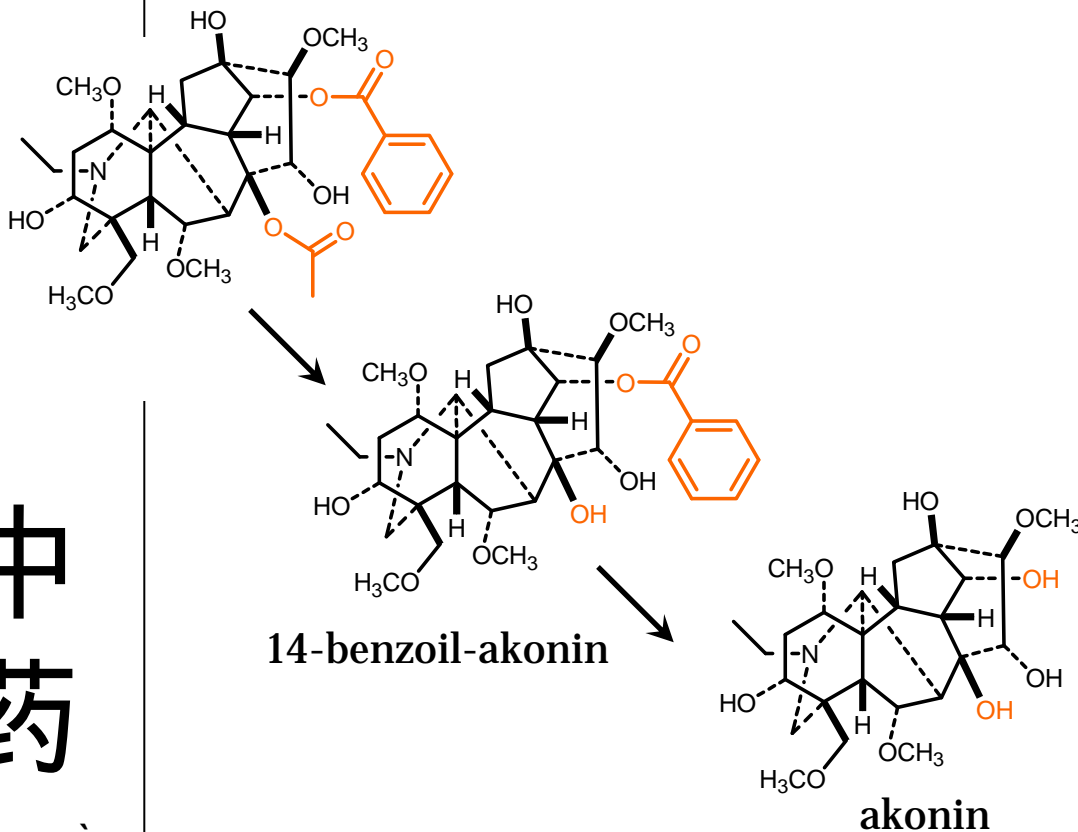

	R ¹	R ²
akonitin	C ₂ H ₅	OH
mezakonitin	CH ₃	OH
hipakonitin	CH ₃	H

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel II.: **A feldolgozás**

A kínai feldolgozás hatása

- **Kínai Gyógyszerkönyv:**
1 óra áztatás, 5 óra forralás

中
药

Zhōng yào

Problémák a kínai gyógyornóvényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseitevel III.

Az alkalmazás

中
药

A gyógynóvény-alkalmazás Kínában elsősorban bevált, tradicionális receptek szerinti **kombinációkkal** elterjedt, ritkán alkalmaznak monokomponensre épített terápiát, szemben a mai, európai fitoterápia és gyógyszergyártás törekvéseitevel.

Ma ez a legfőbb gond Európa számára (és Kína számára is)

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel III.

Az alkalmazás

A gyógynövény-alkalmazás Kínában is elsősorban bevált, tradicionális receptek szerinti *kombináció(k)ban* elterjedt – az ennek megfelelő koncepcionális kínai rendező elv:

A teakeverékek alkotói természetük szerint:

- **Elöljáró / Mester / Uralkodó:** elsődleges gyógyhatás, a fő tüneteket megcélzó szer vagy szerek
- **Miniszter:** az elsődleges gyógyhatást elősegítő, azt kihangsúlyozó szer vagy szerek
- **Segéd / Asszisztens:** csökkenti/ tompítja az első két szercsoport (mérgező) hatását
- **Vezérlő, Megbízott, Szolga:** a gyógyhatás további erősítése és a keverék harmonizálása

中
药

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel IV.

Az alkalmazás

További probléma a tünetek eltérő **szemlélete** és így az ebből adódó eltérő indikációk.

A konvencionális medicina az egyes betegségek / tünetek önálló farmakológiai kezelésére törekszik, lehetőleg minél kevesebb, jól definiált hatásmechanizmusú farmakkal.

A hagyományos kínai orvoslás az egyes tüneteket a beteg általános állapota szerinti „szindrómákhoz” kapcsolja, így a beteget egészében, „holisztikusan” és általában ennek megfelelő összetett készítmény(ek)el kezeli.

Ennek a „*holisztikus*” szemléletnek helyes, az eredeti kínai értelmezés szerinti megértése a legnagyobb nehézségek egyike az európai gondolkodás számára, és egyben a legtöbb *csúsztatásra*, sőt *visszaélésre* lehetőséget adó elvi alap.

中
药

Problémák a kínai gyógynövényes orvoslás nyugati tudomány szerinti megközelítéseivel III.

Az alkalmazás

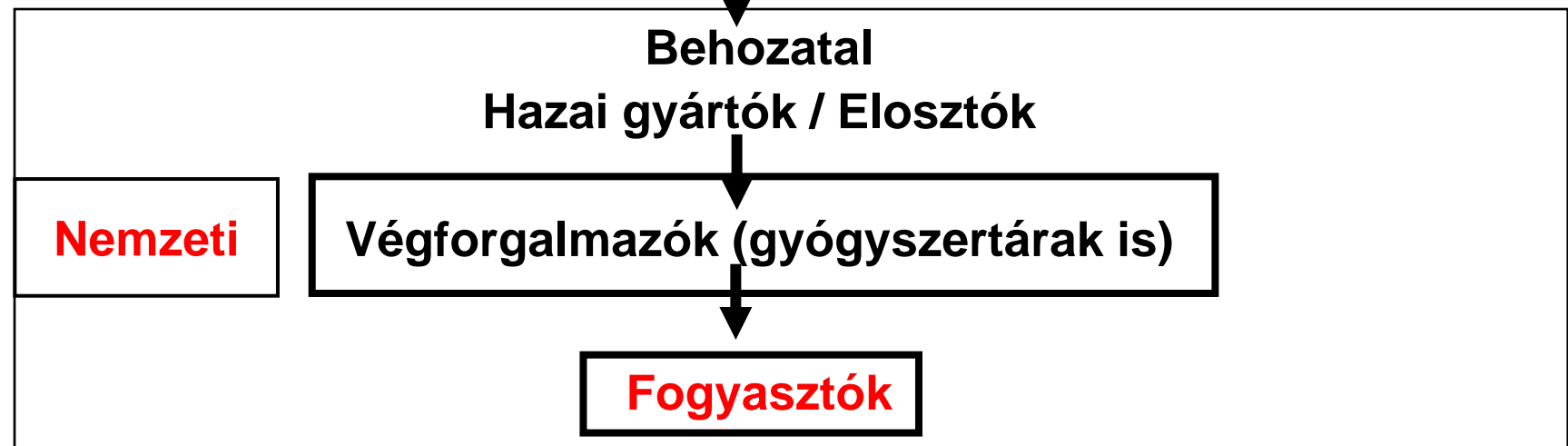
- **Hiányosak a biztonsági adatok** (pl. ausztrál adatok, európai „balesetek”)
- **A hatásosság biztosítására gyakoriak a hamisítások szintetikus szerekkel, vagy más gyógynövényekkel**
- **Interakciók gyakorisága nő az európai szerekkel**

中
药

Kínai tradicionális gyógynövényből/szerből európai gyógyszer

A gyógynövényfeldolgozás globalizálódása – Kína, India szerepe

A fogyasztók biztonságára mindkét szakasz hatással van !

Lásd: tejpor botrányt

Múlt

Jelen

Jövő

Értékes kínai gyógynövények és drogok a nyugati orvoslásban

mindig voltak: évszázadok alatt, lassan átvett gyógynövények:

Rheum officinale – Rhei rhizoma et radix

Camellia sinensis – Theae folium

Papaver somniferum – Opium

Ephedra sinica – Ephedrae herba

Cinnamomum camphora – Camphora

most is vannak: az utóbbi időben (újra)felfedezett gyógynövények:

Panax ginseng – Ginseng radix

Ginkgo biloba – Ginkgo bilobae folium

Illicium verum – Anisi stellati fructus

Eleuterococcus senticosus – Eleuterococci radix

várhatóan a jövőben átkerülő gyógynövények:

Angelica sinensis – Angelicae sinensis radix

Astragalus membranaceus – Astragali radix

Ganoderma lucidum

Schisandra chinensis – Schisandrae fructus

Stephania tetrandra – Stephaniae radix

▪
▪
▪

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai I.

中 药

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
1. <i>Alisma sp. (Alisma orientalis, A. plantago-acquatica var. orientale)</i>	hídőr fajok	Rhizoma alismatis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
2. <i>Amomum sp. (Amomum cardamomum, A. krervanh, A. longiligulare, A. tsao-ko, A. villosum, A. xanthioides)</i>	álgyömbér	Fructus amomi	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
3. <i>Anemarrhena asphodeloides</i>	-	Rhizoma anemarrhenae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
4. <i>Angelica dahurica</i>	dahuriai angyalgyöler	Radix angelicae dahuricae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
5. <i>Angelica pubescens</i>	molyhos angelikagyökér	Radix angelicae pubescentis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
6. <i>Angelica sinensis</i>	kínai angelikagyökér	Radix angelicae sinensis	WHO Monographs Vol 2. 2002 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
7. <i>Asarum sp. (Asarum heteropoides. var. mandshuricum, A. sieboldii)</i>	kapotnyak fajok	Herba asari	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
8. <i>Astragalus membranaceus</i>	kínai csüdfü	Radix astragali	WHO Monographs Vol 1. '99
9. <i>Atractylodes macrocephala</i>	-	Rhizoma atractylodes macrocephalae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai II.

中
药

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
10. <i>Belamcanda sinensis</i>	párdücvirág	Rhizoma belamcandae sinensis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
11. <i>Bupleurum falcatum</i> var. <i>scorzonerifolium</i> (syn. = <i>B. chinense</i> és <i>B. scorzonerifolium</i>)	kínai buvákfű	Radix bupleuri	WHO Monographs Vol 1. '99 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
12. <i>Clematis</i> sp. (<i>Clematis armandi</i> , <i>C. chinensis</i> , <i>C. hexapetala</i> , <i>C. mandshurica</i> , <i>C. montana</i>)	iszalag fajok	Radix clematidis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
13. <i>Codonopsis pilosula</i>	harangfolyondár	Radix codonopsis pilosulae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
14. <i>Coptis chinensis</i> , <i>C. deltoides</i> , <i>C. japonica</i>	kínai aranyfonál	Rhizoma coptidis	WHO Monographs Vol 1. '99 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
15. <i>Drynaria</i> sp. (<i>Drynaria baronii</i> , <i>D. fortunei</i> , <i>D. propingua</i>)		Rhizoma drynariae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
16. <i>Eclipta prostrata</i>	-	Herba ecliptae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
17. <i>Ephedra sinica</i>	csikófark	Herba ephedrae	WHO Monographs Vol 1. '99 Commission E '98

Zhōng yào

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai III.

中
药

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
18. <i>Epimedium</i> sp. (<i>Epimedium brevicornum</i>, <i>E. grandiflorum</i>, <i>E. koreanum</i>, <i>E. sagittatum</i>)	püspöksüveg	Herba epimedii	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
19. <i>Euodia rutaecarpa</i>	rutatermású mézesfa	Fructus evodiae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
20. <i>Forsythia suspensa</i>	bókoló aranyfa	Fructus forsythiae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
21. <i>Fritillaria</i> sp. (<i>Fritillaria cirrhosa</i>, <i>F. delavayi</i>, <i>F. przewalskii</i>, <i>F. thunbergii</i>, <i>F. unibracteata</i>, <i>F. verticillata</i> var. <i>thunbergii</i>)	kockásliliom fajok	Bulbus fritillariae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
22. <i>Gardenia jasminoides</i>	nagyvirágú gardénia	Fructus gardeniae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
23. <i>Gastrodia elata</i>	-	Rhizoma gastrodiae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
24. <i>Ginkgo biloba</i>	páfrányfenyő	Folium ginkgo	WHO Monographs Vol 1. '99 Commission E '98 Ph. Hg. VIII.
25. <i>Glycyrrhiza uralensis</i>	édesgyökér	Radix glycyrrhizae	WHO Monographs Vol 1. '99

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai IV.

中 药

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
26. <i>Houttuynia cordata</i>	kaméleonlevél	Herna houttuyniae cordate	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
27. <i>Illicium verum</i>	kínai csillagánizs	Anisi stellati fructus	Commission E '98 Ph. Hg. VIII.
28. <i>Ligusticum chuanxiong</i>	szecsuáni medvegyökér	Radix ligustici chuanxiong	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
29. <i>Lycopus lucidus</i>		Herba lycopi lucidi	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
30. <i>Magnolia officinalis</i>	liliomfa	Cortex magnoliae officinalis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
31. <i>Paeonia lactiflora</i>	illatos bazsarózsa	Radix paeoniae	WHO Monographs Vol 1. '99 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
32. <i>Panax ginseng</i>	ginzeng	Radix ginseng	WHO Monographs Vol 1. '99 Commission E '98 Ph. Hg. VIII.
33. <i>Panax pseudoginseng</i> var. <i>notoginseng</i>	hamisginzeng	Notoginseng radix	Ph. Hg. VIII. Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
34. <i>Pinellia ternata</i>	masztix-fa, tömjénfa	Rhizoma pinelliae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
35. <i>Platycodon grandiflora</i>	hírharang	Radix platycodi	WHO Monographs Vol 1. '99

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai V.

中药

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
36. <i>Polygonum multiflorum</i>	fürtös sülyfű	Radix polygoni multiflori	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
37. <i>Pueraria sp. (Pueraria lobata, P. omeiensis, P. thomsonii)</i>	kudzu	Radix puerariae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
38. <i>Rehmannia glutinosa</i>	enyves kuszagyűszű	Radix rehmanniae	WHO Monographs Vol 2. 2007 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
39. <i>Schisandra chinensis</i>	kínai kűszómagnólia	Fructus schisandrae	WHO Monographs Vol 2. 2007 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
40. <i>Scrophularia sp. (Scrophularia buergeriana, S. ningpoensis)</i>	-	Radix scrophulariae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
41. <i>Scutellaria baicalensis</i>	bajkáli csukóka	Radix scutellariae	WHO Monographs Vol 2. 2007
42. <i>Sinomenium sp.</i>		Caulis sinomenii	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
43. <i>Sophora sp. (Sophora flavescens, S. japonica, S. tonkinensis, S. subprostrata)</i>	japánakác fajok	Flos sophorae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs

A kínai gyógynövényes orvoslás legfontosabb gyógynövényfajai VII.

Kínai növényfaj	Magyar név	Alkalmazott növényi rész	Feldolgozottság „szintje” (forrása)
44. <i>Stephania tetrandra</i>	stefániagyökér	Radix stephaniae tetrandrae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
45. <i>Uncaria sp. (Uncaria gambir, U. rhyncophylla, U. sinensis)</i>	macskakarom fajok	Ramulus uncariae cum uncis	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
46. <i>Zanthoxylum bungeanum</i>	szecsuáni bors	Pericarpium zanthoxyli	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
47. <i>Zizyphus jujuba, Z. j. var. inermis</i>	jujuba, kínai datolya	Fructus zizyphi	WHO Monographs Vol 2. 2007
48. <i>Zyziphus jujuba var. spinosa</i>	jujuba, kínai datolya	Semen zizyphi spinosae	Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs

中
药

A kínai gyógynövényes orvoslás további fontosabb gyógynövényfajai

中药

További – nem kizárólagosan kínai növényfaj	Magyar név	Megjegyzés	Feldolgozottság (értékelés forrása)
1. <i>Andrographis paniculata</i>	kalmegh	Herba andrographidis	WHO Monographs Vol 2. 2002 Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
2. <i>Camellia sinensis</i>	tea	Theae folium	Gyógynövénytár - Szeged
3. <i>Carthamus tinctorius</i>	sáfrányos szeklice	Flos carthami	WHO Monographs Vol 2. 2007 Ph. Hg. VIII (Gyógynövénytár – Szeged) Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
4. <i>Cinnamomum cassia</i>	kínai fahéj	Cortex cinnamomi	WHO Monographs Vol 1. '99 Commission E '98 Ph. Hg. VIII.
5. <i>Curcuma wenyujin, C. kwangsiensis, C. phaeocaulis</i>	kurkuma fajok	Rhizoma curcumae longae	WHO Monographs Vol 1. '99
6. <i>Eleutherococcus senticosus</i>	tajgagyökér	Radix eleutherococci	WHO Monographs Vol 2. 2002 Ph. Hg. VIII (Gyógynövénytár – Szeged) Bauer R, Wagner H, Chinese Drug Monographs
7. <i>Rheum officinale, R. palmatum</i>	orvosi rebarbara, tenyeres rebarbara	Rhizoma rei	WHO Monographs Vol 1. '99 Commission E '98 Ph. Hg. VIII.
8. <i>Zingiber officinale</i>	gyömbér	Rhizoma zingiberis	WHO Monographs Vol 1. '99 ESCOP Monographs '97 Commission E '98 Ph. Hg. VIII.

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete I.:

***Panax ginseng* (L.) C. A. Meyer**

人
參

Radix ginseng

Jellemzői (minta a kínai szemléletű drogjellemzésre):

- édes és némileg keserű ízű
- természete semleges
- a lép, a szív és a tüdő meridiánjain keresztül hat

A drog feldolgozási módszerei – fogyasztási formái:

vizes-alkoholos ill. száraz kivonat,
ezt tovább formulálják (pl. kapszula)

szeletelés és szárítás

(„*fehér ginzeng*”)

gőzöléses főzést követően

szárítás („*vörös ~*”)

cukorsziruppal való tartósítás

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete I.: *Panax ginseng* (L.) C. A. Meyer

néhány ginzengből készült termék...

人參

ren shen

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete I.:

Panax ginseng (L.) C. A. Meyer

人參

Tradicionális alkalmazás: májbetegségek, köhögés, láz, TBC, reumatizmus, terhességi hányás, hipotermia, nehézlégzés, idegrendszeri zavarok

A modern kutatások kezdete: 1960-as évek közepe
WHO monográfia: 1999

Hatóanyagok: triterpén szteroid szaponin glikozidok
(több mint 30 ilyen vegyület)

panaxadiol csoport: Rb₁, Rb₂, Rc, Rd
panaxatriol csoport: Re, Rf, Rg₁, Rg₂
ginzenozid Ro – oleánolsav származék

Klinikai vizsgálatok: a szellemi és fizikai teljesítőképeség fokozására (profilaktikusan és kuratív módon is), gyengeség, kimerültség, fáradtság, a koncentrációképeség csökkenése rekonvaleszcencia segítésére

Legújabb eredmények: a ginzenozid Rg₃-at 2000-ben Kínában rákellenes gyógyszerré fejlesztették*

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete II.:
***Ginkgo biloba* L.**

白果

bai guo

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete II.: **A Ginkgo jelentősége a fejlett világban**

白
果

HerbalGram

Élelmiszer-, gyógynövényboltok, bevásárlóközpontok adatai alapján (1995 óta) **legnagyobb forgalmú gyógynövények:**

Ginkgo biloba

Allium sativum

Echinacea purpurea

Panax ginseng

Serenoa serrulata

Hypericum perforatum

Cimicifuga racemosa

Google

„Ginkgo biloba” kb. 3.760.000 találat

„Ginkgo biloba” (magyar lapokon) kb. 28.800 találat

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténetei II.:

Ginkgo biloba L.

Tradicionalis alkalmazás: féregűző, hörghurut (bronhitis) és krónikus rhinitis kezelésére, arthritis és ödéma kezelésre, fagydaganatokra

A modern kutatások kezdete: 1900-as évek közepe
WHO monográfia: 1999

Hatóanyagok: mono-, di-, tri-glikozidos **flavonoidok**
biflavonoidok (amentoflavon, bilobetin, ginkgetin, szciadopitizin)
ginkgolidok (diterpén laktonok, ~A, B, C, J, M)
bilobalid (szeszkviterpén lakton)
karotenoidok, fenilpropanoidok, katechinek, proantocianidinek stb.

Klinikai vizsgálatok:

- memóriacsökkenéssel, koncentrációzavarokkal, depresszióval, szédüléssel, fülzúgással és fejfájással járó enyhe – közép súlyos cerebrovaszkuláris elégtelenségeknél
- perifériás artériás okkluzív betegségekből (claudicatio intermittens, Raynaud-szindróma, akrocianózis)
- visszérgyulladást (phlebitis) követő állapotokban

白
果

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete II.: *Ginkgo biloba* L.

A Magyarországon bejegyzett/ törzskönyvezett ginkgo levélkivonat-tartalmú készítmények: N06DX02

Gyógyszer-készítmény neve	Forgalmazója
---------------------------	--------------

BILOBIL FORTE 80 mg kapszula	TEVA Magyarország
GINGIUM cseppek 100 ml	Sandoz Hungária
GINGIUM cseppek 30 ml	Sandoz Hungária
GINGIUM filmtabletta	Sandoz Hungária
GINKGOLD 40 mg filmtabletta	Schwabe
GINKOR FORT kemény kapszula	Beaufour Ipsen
TANAKAN* 40 mg filmtabletta	Beaufour Ipsen
TANAKAN* 40 mg/ml oldat	Beaufour Ipsen
TEBOFORTAN 4% cseppek	ASI
TEBOFORTAN 40 mg filmtabletta	ASI

*jelenleg nincsenek forgalomban

Indikációik:

- KIR zavarok
- Alzheimer-típusú vaszkuláris és kevert típusú demenciák
- Cervikális/Nyaki szindróma okozta halláscsökkenés adjuváns kezelése.
- Perifériás artériás keringés zavarok (claudicatio intermittens)
- Venolimfatikus elégtelenségből származó tünetek
- Akut aranyeres krízis
- Raynaud-szindrómában adjuvánsként

白果

bai guo

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténetei II.: Ginkgo termesztés

Franciaország, USA (1980-as évek eleje)
1000 hektár, 25 millió fa

Kína, Japán, Dél-Korea

白
果

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténetei II.: Ginkgo készítmények

白
果

- **Vizes-acetonos kivonatok**

drog / kivonat arány 35-67:1

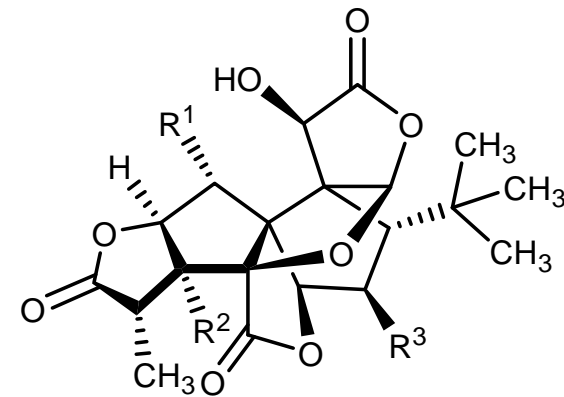
22-27 % flavon-glikozid

5-7 % terpén-lakton (ginkgolidok)

ebből 2,8 – 3,4 % ginkgolid A, B és C

2,6 – 3,2 % bilobalid

kevesebb, mint 5 ppm ginkgolsav

Ginkgolidok

- **Hatás**

- **Vér viszkozitásának csökkentése**

PAF-antagonizmus

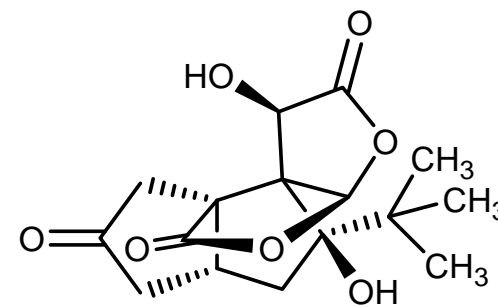
- **Vazodilatáció**

PGI₂-szintézis fokozása

- **Iszkémiára kifejtett hatás**

Agyi és szívinfarktus esetén kevesebb károsodás

Posztisztkémiás károsodás kivédése

Bilobalid

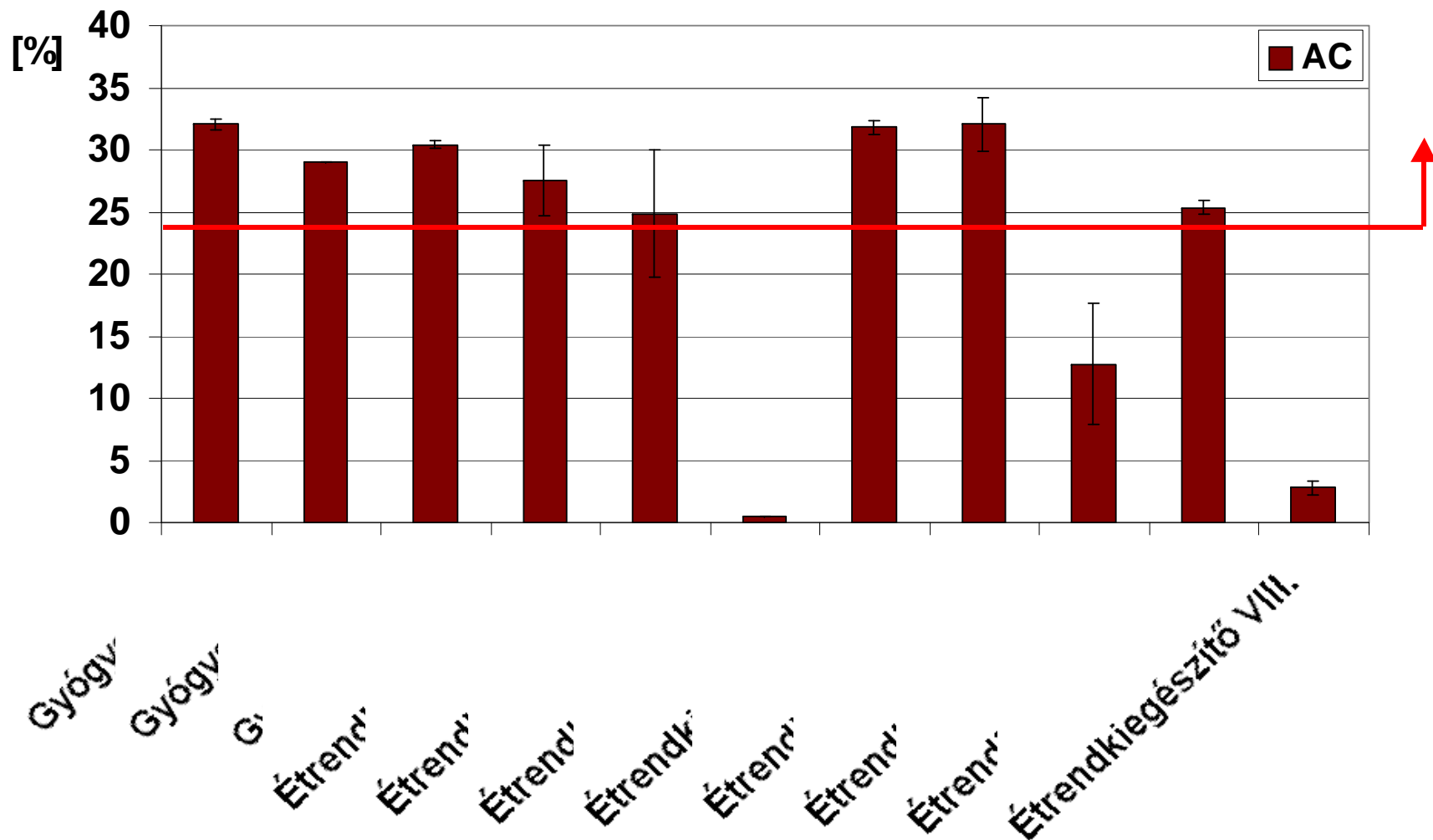
A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete II.: *Ginkgo biloba* kivonatot tartalmazó néhány készítmény és ezek jellemzői

Név	Gyógyszer- forma	Hatóanyag- tartalom (mg)	Kisze- relés (db)	Napi ada- golás
Bilobil	kapszula	40	20	3 x 1
Bilobil	kapszula	40	60	3 x 1
Bilobil forte	kapszula	80	20	3 x 1
Bilobil forte	kapszula	80	60	3 x 1
Gingium	filmtabletta	40	30	3 x 1
Gingium	filmtabletta	40	50	3 x 1
Ginkgold	filmtabletta	40	20	3 x 1
Tebofortan	filmtabletta	40	20	3 x 1
Tebofortan	filmtabletta	40	50	3 x 1

白
果

Ginkgo gyógyszerek és étrend-kiegészítők minősége (flavonol glikozidban)

(Czigle Sz. és Tóth M., 2008)

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete III.:

Artemisia annua L.

青蒿素

Tradicionális alkalmazás:

különböző lázzal járó állapotok kezelésére, ezt már a 340-ben *Ge Hong* „A sürgősségi kezelések kézikönyve és előiratai” című könyvében leírja

A múlt században **kínaiak** figyelték meg, hogy ezt az alkalmazást tradicionálisan **elsősorban maláriás típusú lázak esetén** használták.

Hatóanyag: artemizinin (szeszkviterpén lakton)
1972-ben izolálták kínai kutatók, szerkezetét 1979-re tisztázták*

Hatásmechanizmusa:

az endoperoxid szerkezet nélkül nincs hatás a parazitán belüli vas az artemizinin epoxidjából elektrofil sajátosságú gyökök képződését katalizálja, amelyek a plasmodium nukleofil jellegű csoportjaihoz kötődve elölik azt

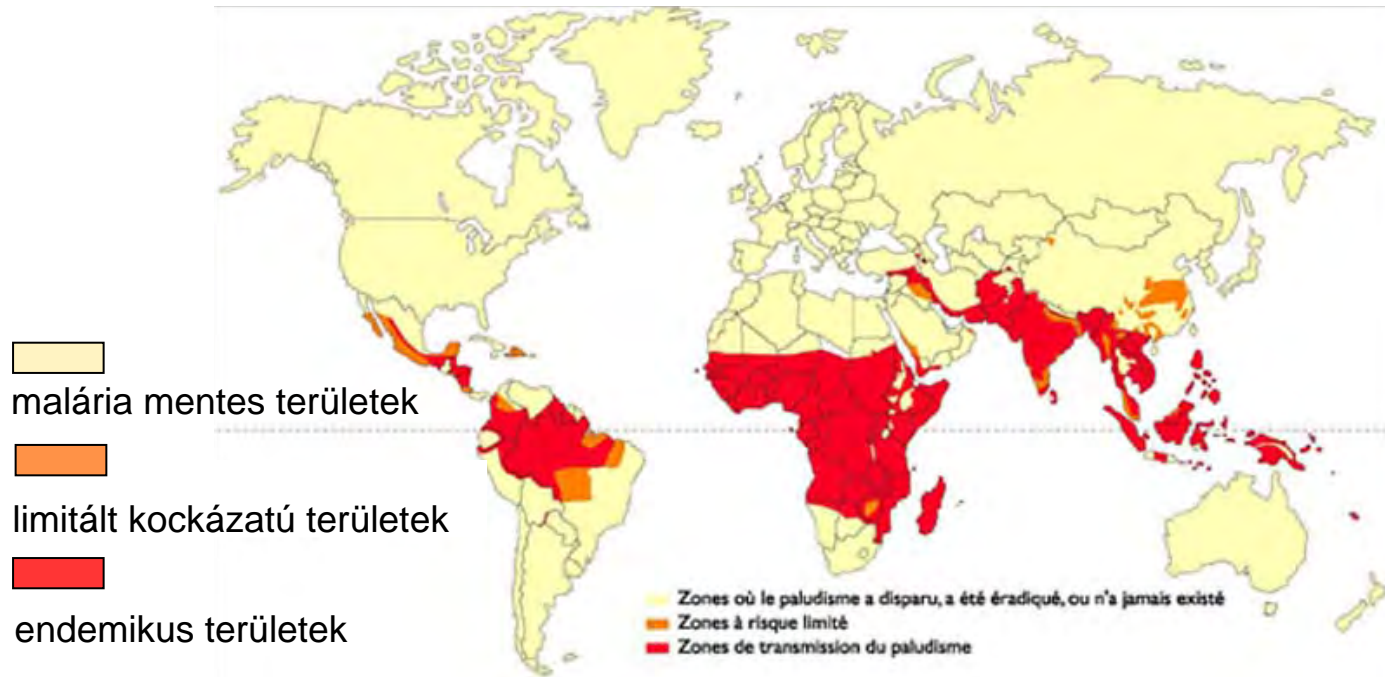
*Gabor, A. B., *Pharmacol. Toxicol.*, **2001**, 90, 261-265

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete III.:

Artemisia annua L.

Malária endemikus területek

青蒿素

Az egyéb antimaláriás szerekkel szembeni egyre fokozódó rezisztencia, illetve az artemizinin monoterápiával szemben már megjelenő rezisztencia kivédésére: WHO irányelv* a fix dózisú kombinációs kezelés előtérbe helyezéséről

artemizinin származék+ chloroquin származék

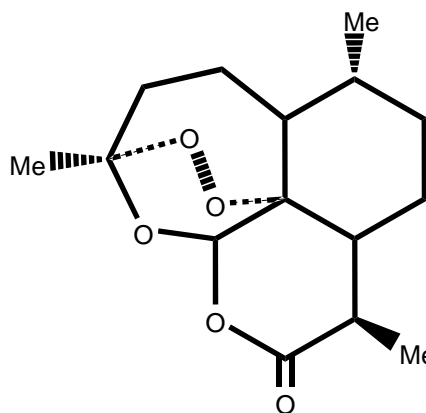
*WHO briefing on Malaria Treatment Guidelines and artemisinin monotherapies, Genf, 2006 április 19.

A kínai gyógynövényes orvoslás sikertörténete III.:

Artemisia annua L.

青蒿素

Az artemizinin származékok

artemizinin

40 új antimaláriás szer vizsgálata folyamatban van (WHO, 2006)!

redukció

dihidroartemizinin

etil-éter

Arteether

hemiszukcinát

Artesunate

Sanofi-Synthelabo

Guilin Pharmaceutical Co Ltd

metil-éter

Artemether

Novartis Pharma

Egyéb: Coartem (artemizinin+lumefantrine) – *Novartis*

Artemotil – *ARTECEF BV*

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei I.:
***Angelica sinensis* (Oliv.) Diels.**

當歸

dang gui

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei I.: ***Angelica sinensis* (Oliv.) Diels.**

Tradicionális alkalmazásai: rendszertelen menstruáció, menopauzás tünetek, magas vérnyomás és idegi zavarok, lumbago kezelése, tonizáns, haemopoetikum

WHO monográfia: 2002

Hatóanyagok:

egyszerű alkil-ftalidok: ligusztilid, butilftalid stb.

dimer ftalidok: riligusztilid, angelicid, levistolid A stb.

poliacetilének: falkarindiol, falkarinol

Klinikai vizsgálatok:

amenorrhoea

dysmenorrhoea és premenstruációs fájdalom kezelésére

Javallatai a ma (már) forgalmazott készítményekben: számos csúsztatás mellett „főként a női problémák gyógyításában használjuk” (ANGELICA STAR)

Értékelés: potenciálisan egy új, kínai Cimicifuga...

當
歸

Immunválaszt befolyásoló kínai növények

Ősi koncepció

Preventív gondolkodás

Az immunmodulálás fogalma ismeretlen a tradic. kínai orvoslás számára
Ezeket a növényeket tonikumként, az életenergia (qi) különböző eredetű hiányállapotaiban erősítőként alkalmazzák

Fontosabb gombanemzetségek:

Auricularia, Cordyceps, Flammulina, Ganoderma, Hericium, Lentinula, Poria

Magasabbrendű növények:

Achyranthes bidentata, Astragalus membranaceus,
Eleutherococcus senticosus, Panax ginseng,
Rehmannia glutinosa, Salvia miltiorrhiza,
Schizandra chinensis, Scutellaria baicalensis, stb.

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei II.: ***Astragalus membranaceus* (Fisch.) Bge.**

黃
耆

Tradicionális javallatai:

megfázás és influenza adjuváns kezelése
az immunrendszer ellenállóképességének fokozása
krónikus dysmenorrhoea, ödémák, méhvérzések és a
diabetes mellitus kezelése

Klinikai vizsgálatok:

az 1999-es WHO bizottsága még úgy értékelte, hogy egyik
indikációra sincs elegendő humán bizonyíték,
PubMed adatbázis ma több mint 30(!) klinikai vizsgálat
összefoglalóját közli.

Ígéretes kísérletes vizsgálati eredmények:

jórészt a különböző immunfunkciókra kifejtett pozitív hatásaival
foglalkoznak

Javallatai a ma (már) forgalmazott készítményekben:

elsősorban immunerősítére ajánlják,
Az interneten „kígyómarástól a lórúgásig” terjedő felhasználási javaslatok

Értékelés: a kínai Echinacea

A kínai gyógynövényes orvoslás (régí-)új ígéretei II.:
***Astragalus membranaceus* (Fisch.) Bge.**

黃耆

Népi alkalmazásai: nephritis, krónikus bronchitis kezelése, szülés utáni vizeletretenció kezelése, cerebrovaszkuláris történések utókezelése

WHO monográfia: 1999

Hatóanyagok:

triterpén szaponin glikozidok
(asztagalozid I-X,

izoasztagalozid I-IV,

aglikonok: cikloasztragenol és szójaszapogenol B)

poliszaccharidok

(asztagalán, asztraglukán, stb.)

izoflavonoidok: kalikozin,
formononetin

izoflavánok: izomukronulatol

pterokarpánok: 9-metoxi-nisszolin

Tradicionálisan alkalmazott terápiás értékű keleti gombafajok

Lentinula edodes Berk./Sing.

椎
茸

shiitake

Hazája Japán. Egész Kelet-Ázsiában ismert. Elsősorban élelmi gombaként használják.

- **Tradicionális alkalmazásai:** megfázás, afrodiziákum, daganatos megbetegedések

- **Hatóanyagai és ezek hatásai:**

poliszacharidok - lentinán: adjuváns humán onkoterápiás és HIV-ellenes kezelésekből

- **Klinikai vizsgálatok:**

PubMed adatbázis 30, a hatóanyag lentinánnal végzett vizsgálat összefoglalóját tartalmazza a lentinánból készítmény(ek) van(nak) forgalomban hazai készítmények is megjelentek a piacon

香
菇

xiānggū

A kínai gyógynövényes orvoslás (régí-)-új ígéretei III.:

Ganoderma lucidum

靈芝

Tradicionális alkalmazásai: magas vérnyomás okozta álmatlanság és szédülés kezelésére, tonizánsként, antiasztmatikumként és krónikus bronchitis kezelésére

Hatóanyagok:

triterpén szteroid szerkezetű anyagok
(ganodermasavak, ganoderma alkoholok)
szterolok
poliszacharidok
lektinek

Igazolt hatásai:

igen széleskörű in vitro és in vivo hatások:

koronária átáramlás fokozása

hisztamin felszabadulás gátlása

hipoglikémiás, hipotenzív, diuretikus hatások

in vivo is bizonyított antitumor és áttétképződést gátló hatás, stb.

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei III.:

Ganoderma lucidum

„**Ganoderma – A therapeutical fungal biofactory**”

R. Russell M. Paterson, *Phytochemistry*, 2006, 67, 1985-2001

Klinikai vizsgálatok:

PubMed adatbázis:

9 vizsgálat összefoglalóját tartalmazza 1994 – 2005 között

Hatóanyagai és ezek hatásai:

triterpének és szterolok: antivirális (HIV), citotoxikus, májvédő

lektinek: mitogén hatás

poliszacharidok: herpeszvírus ellenes, hepatoprotektív, hipoglikémiás, immunmoduláns és antitumor aktivitások

Javallatai a ma (már) forgalmazott készítményekben: az immunrendszer erősítése, a koleszterinszint csökkentése, vírusok és baktériumok elleni védekezés erősítése, stb.

Értékelés: a *Ganoderma lucidum* jó példa az ázsiai gombák (shiitake stb.) ilyen jellegű alkalmazásaira, melyek meghonosodása már régóta folyamatban van Európában.

靈
芝

A gombapoliszacharidok kutatásának jellegzetességei

- Dominálnak a immunfarmakológiai kutatások. Ezekben belül a tumoros és különböző vírusos megbetegedések *in vitro* és *in vivo* vizsgálatai
- Az egyes izolált poliszacharid-frakciók részletes hatásmechanizmusának tisztázása
- A szerkezet-hatás összefüggések felderítésében jelentős eredmények
- Az utóbbi évtizedben megnövekedett az izolált poliszacharidok félszintetikus módosításaival foglalkozó publikációk száma.
- Az eddigi klinikai vizsgálatok alapján a klinikumban is elismerik ezt az anyagcsoportot, mint lehetséges onkoterápiás és antivirális hatóanyagokat

A gombapoliszacharidok specifikus kémiai tulajdonságai

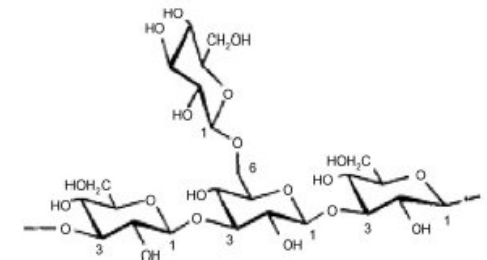
- **Legfontosabb csoport: β -D-glükánok:** lentinán, schizofillán, krestin (PSK)

Jellemzőik: (1 \rightarrow 3)- β -D-glükóz vagy (1 \rightarrow 4)- β -D-glükóz lineáris láncok és kapcsolódó (1 \rightarrow 6)-glükopiranozil oldalláncok hármashélix szerkezetben, molekulatömegük: 94-2000 kDa, tartalmazhatnak kapcsolódó fehérjerészeket (20-40%-os arányban)

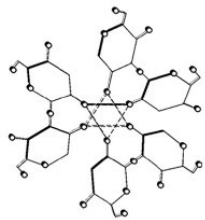
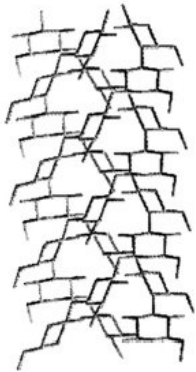
- **Immunmoduláns és antitumor aktivitáshoz szükséges legfontosabb szerkezeti tulajdonságok:**

β -(1 \rightarrow 3)-kötések és a hozzájuk kapcsolódó β -(1 \rightarrow 6)-oldalláncok terciér hármashélix-szerkezet magasabb molekulatömeg \rightarrow erősebb hatás (500-2000 kDa)

- **Ezeken kívül sok hatásos, de eltérő szerkezetű módosulat:** hetero- β -glükánok, β -glükán-protein-, α -manno- β -glükán-, α -glükán-protein-, heteroglükán-protein-komplexek

(1 \rightarrow 3)- β -D-glükán β -(1 \rightarrow 6) oldalláncgal
M. S. Mantovani, *Rev. Mut. Res.*, **2007**, közlés alatt

terciér
hármashélix
szerkezet

M-F. Moradali
et al.,
Int.

Miért éppen az ázsiai gombák?

- Sok aktív poliszacharidot tartalmaznak
- A Távol-Keleten gyógyászati alkalmazásuk a hagyományos orvoslási rendszerek bevett gyakorlata
- Gyógyszeripari feldolgozásuk évtizedek óta folyik, sok termék van forgalomban
- Számos „aggályos” termék az európai piacon Bizonyítékok hiánya

Tipikus példa...

Termék katalógus - CORDYCEPS STAR - Microsoft Internet Explorer

Fájl Szerkesztés Nézet Kedvencek Eszközök Súgó

Vissza Keresés Kedvencek

Cím: http://www.starlife.cz/int/products/product_detail.asp?lng=hu&ID=1888

Go Bookmarks 40 blocked Check AutoLink AutoFill Send to

Česky Deutsch English Français 日本語 Magyar Polski Slovensky

Home STARLIFE Termékek Bonus SPEKTRUM Együttműködés Képgaléria Dokumentumok Elérhetőség

STARLIFE termékek megrendelése ID: Jelszó: OK Mentés

Vissza

Bevezetés » Termékek » Termék katalógus

Név

CORDYCEPS STAR

rák elleni védekezésre és a kiújulás megelőzésére

CORDYCEPS STAR a Ming császári dinasztia idejéből származó eredeti formula, nagyon hatásos gomba- és gyógynövénykivonatokat tartalmaz. A parazitagombákat és néhány gyógynövényt a kínai gyógyászatban nagyra értékelik, mivel képesek lehetnek a szervezet ellenálló képességét stimulálni a rák, fertőzések és allergiával szemben. A tudományos kutatások igazolták, hogy e gombákból nyert speciális poliszacharidok (szénhidrátok) befolyásolhatják a természetes ölésejteket (Natural killer cells) a benne található béta-glukánnak köszönhetően. Természetes antibiotikum. Ezenkívül növelheti a vitalitást, erőt, kitartást, melynek köszönhetően széles körben használják az élportolók, az izmok erejének és teljesítőképességének növelésére.

FENTI MEGÁLLAPÍTÁSOK NEM AZ ORSZÁGOS GYÓGYSZERÉSZETI INTÉZET SZAKVÉLEMÉNYE. A TERMÉKEK NEM SZOLGÁLNAK BETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉRE KEZELÉSÉRE ÉS GYÓGYÍTÁSÁRA.

Összetétel

Cordyceps Sinensis, Ganoderma Lucidum, Pseudostellaria Heterophylla, Zingiber Officinalis, Gymnostemma Pentaphyllum.

hatásos gomba- és gyógynövénykivonatokat tartalmaz. A parazitagombákat és néhány gyógynövényt a kínai gyógyászatban nagyra értékelik, mivel képesek lehetnek a szervezet ellenálló képességét stimulálni a rák, fertőzések és allergiával szemben. A

Sejti harmonizérek

CORDYCEPS STAR

Törődés a testtel, Törődés a hajjal

----- Választani -----

Törődés a fogsorral

----- Választani -----

Képek a termékekről

Ajánlott adagolás

Első héten 5 tableta 2x naponta, azután 1-3 tableta 2x naponta. Élportolók 6-8 tableta naponta 2-

Konklúzió – ázsiai gombák

- A különböző nagygomba fajok iránti érdeklődés és felhasználásuk az utóbbi másfél évtizedben jelentősen fokozódott.
- Gyógyászati alkalmazásuk immunmoduláns, tumorelles és antivirális aktivitású, specifikus, csak ezekre a fajokra jellemző hatóanyagokra vezethető vissza. Ezek alapján számos országban évtizedek óta ajánlják és használják az ilyen gombakészítményeket a kemoterápiás kezelések adjuvánsaként.
- A kémiai-farmakológiai kutatási eredmények pozitívak és reményt keltők, de ezek még ritkán elégségesek a nyugati gyógyászati gyakorlatba történő felvételhez.
- A bemutatott példák alapján a jövőben néhány ázsiai gombafaj nagy valószínűséggel megfelel az evidenciákon alapuló orvoslás követelményeinek, ha alkalmazási körüket szűkítik és hatásosságukat a megfelelő klinikai vizsgálatokkal igazolják.
- Ugyanakkor számos ázsiai gombakivonatot (is) tartalmazó készítmény van a piacon, amelyeknek minősége és minősítési státusza sokszor bizonytalan, hatásosságuk megítéléséhez pedig gyakran nincs elég objektív humán klinikai adat.

A kínai gyógynövényes orvoslás (régí-)-új ígéretei IV.:
***Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.**

五味子

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei IV.: ***Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.**

五
味
子

Tradicionalis alkalmazásai: antihepatotoxikus hatású, antiasztmatikum, köhögéscsillapító, antidiabetikum, nyugtató és tonizáns hatású, és olykor kolera kezelésére is

WHO monográfia: 2008

Hatóanyagok:

dibenzo-[a,c]-ciklooktadién lignánok: szkizandrol, szkizandrin, gomizin, stb.

Klinikai vizsgálatok: hatásos

anti-hepatotoxikus

asthma ellenes és adaptogén szer

Új eredmények: **ázsiai terápiában BDD (Xian Nong Tan Bran®) szintetikus lignán analóg májkárosodások kezelésére egyes lignánok a HIV ellen is hatékonyak bizonyultak (preklinikum)**

Javallatai a ma (már) forgalmazott készítményekben: a máj, az idegrendszer működésének segítése, stresszoldó- hatás, légutak megbetegedéseire...

Értékelés: kiemelendő az irodalmi adatok alapján a növény hepatoprotektív hatása és ennek lehetséges alkalmazásai, hasonlóana *Silybum marianum*⁶⁵ felhasználásához.

A kínai gyógynövényes orvoslás (régi-)új ígéretei V.: ***Stephania tetrandra* S. Moore**

粉
防
己

漢
防
己

Tradicionális alkalmazásai: asztma és szilikózis kezelésére, fájdalomcsillapításra, reumatikus és ízületi gyulladásos állapotok kezelésére

Hatóanyagok:

alkaloidok: **tetrandrin**, fangchinolin, menizin stb.

Klinikai vizsgálatok: RA kezelésére hatásos

Sekiya, N., et al., *Phytother Res.*, **2004**, *18*, 247-9

vérnyomáscsökkentőként hatásos

Zhu, Y., *Chinese Materia Medica – Chemistry, Pharmacology and applications*, **1997**

Ígéretes kutatási eredmények:

tiszta **tetrandrin** Ca^{2+} -antagonista MI esetén,
továbbá antiasztmatikus és antiaritmiás hatású

Magyarországon forgalmazásáról még nincsenek adatok, bár az interneten szinte minden elérhetővé vált...

Értékelés: a kutatások fő irányából kiindulva valószínűleg egy növényi hatóanyag önálló farmakofémá fejlesztésének jó példája lesz

A mai hazai helyzet

A választás lehetősége adott

Evidenciákon
Alapuló
Orvoslás

vagy

A távol-keleti mesékben egyetlen csodaszer képes megmenteni az életet, ami nem más, mint a Ganoderma lucidum (pecsétviaszgomba). A főhősnek sokszor 2000 méter magasra kell felmásznia ezért a kincsért, melyet mi most elhoztunk Önnek!

A Shiitake és a Ganoderma gomba egyaránt fontos fehérje-, kálium- és cinkforrás. Mindkét gomba gazdag speciális szénhidrátokban (poliszacharidok), rostanyagokban, nagy mennyiségben tartalmaz a szervezet számára fontos aminosavakat, B- és D-vitamint.

Immunrendszert támogató hatásuk kiváló hatóanyag összetételüknek köszönhető, jelentős sejtvédő hatásuknál fogva segítséget nyújthat orvosi kezelés kiegészítésekor.

Konklúzió

- **A tradicionális kínai medicina eljárásainak és eszközeinek integrálása az európai orvoslásba tovább folytatódik**
- **Értékes kínai gyógynövények az európai/nyugati orvoslásban mindig voltak
most is vannak
a jövőben egyre több lesz**
- **A kínai gyógynövények jelentős része meg fog felelni az európai minőségi követelményeknek és be fog kerülni az európai fitoterápia gyakorlatába
1997-ig több közel 10 000 kínai gyógynövényekkel kapcsolatos klinikai vizsgálat – kínai orvosi szaklapokban !!**
- **Az ehhez vezető út hosszú, költséges – az Európai Gyógyszerkönyvi Bizottság 2006-ra kb. 100 kínai drogmonográfiát tervezett.....**

Chinese Herbal Medicine

© Original Artist

Reproduction rights obtainable from _____

www.CartoonStock.com

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm a figyelmet!

Köszönetemet kifejezem ki
Prof. Dr. Szendrei Kálmánnak
Dr. Csupor Dezsőnek
Dr. Czigle Szilviának